Визначення кінцевого бенефіціарного власника української компанії

19 вересня 2023 року Кабінет Міністрів України прийняв Постанову № 1011 «Про затвердження Методології визначення юридичною особою кінцевого бенефіціарного власника».

Відповідно до прийнятої Методології, визначення кінцевого бенефіціарного власника юридичної особи чи встановлення факту його відсутності містить такі етапи:

дослідження ознак, характеру та міри (рівня, ступеня, частки) прямого вирішального впливу на діяльність юридичної особи;

дослідження ознак, характеру (вигоди, інтересу) та міри (рівня, ступеня, частки) непрямого вирішального впливу (контролю);

дослідження інформації про засновників, довірчих власників, захисників (у разі наявності), вигодоодержувачів (вигодонабувачів), а також про будь-яких інших фізичних осіб, які здійснюють вирішальний вплив на діяльність трасту або іншого подібного правового утворення;

здійснення систематизації, узагальнення, аналізу та документування інформації, встановленої щодо трьох попередніх пунктів;

проведення моніторингу та актуалізації (оновлення) інформації про кінцевого бенефіціарного власника (надалі також – КБВ).

Інша стаття за темою: Нові правила подання інформації про кінцевих бенефіціарних власників в Україні

Для встановлення характеру та міри (рівня, ступеня, частки) бенефіціарного володіння (вигоди, інтересу, впливу) повинні бути встановлені:

усі особи (засновники, учасники, акціонери, члени) юридичної особи, які прямо володіють ключовою часткою статутного (складеного) капіталу або прав голосу української юридичної особи;

усі особи (засновники, учасники, акціонери, члени) в ланцюзі контролю/володіння юридичної особи, які опосередковано володіють ключовою часткою статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи, зокрема через пов'язаних фізичних чи юридичних осіб, трасти чи інші подібні правові утворення;

усі особи, що здійснюють вирішальний вплив шляхом реалізації права контролю, володіння, користування чи розпорядження всіма активами чи їх часткою, права отримання доходів від діяльності юридичної особи, трасту чи іншого подібного правового утворення;

усі особи, що здійснюють вирішальний вплив на формування складу, результати голосування органів управління, а також вчинення правочинів, які дають можливість визначати основні умови господарської діяльності

юридичної особи або діяльності трасту чи іншого подібного правового утворення, приймати обов'язкові до виконання рішення, що мають вирішальний вплив на діяльність юридичної особи, трасту або іншого подібного правового утворення незалежно від формального володіння.

З'ясування даних, що дають змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника, та ознак прямого вирішального впливу на діяльність юридичної особи фізичної особи, що безпосередньо володіє ключовою часткою статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи в Україні здійснюється, серед іншого, на основі інформації, яка міститься:

- в обліковій системі часток товариств з обмеженою відповідальністю, що ведеться Центральним депозитарієм цінних паперів – для товариств з обмеженою відповідальністю;
- у відомостях про юридичну особу в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців і громадських формувань щодо розміру статутного (складеного) капіталу (пайового фонду) та розміру частки кожного із засновників (учасників) – для товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю, приватного підприємства, командитного та повного товариства, фермерського господарства зі статусом юридичної особи;
- у відомостях про засновників, учасників, акціонерів, членів юридичних осіб, що містяться в реєстрах іноземних держав;
- в офіційних документах (належним чином завірених копіях), що підтверджують належність іноземцям іноземних юридичних осіб, трастів, іноземних інвестиційних фондів, інших подібних правових утворень;
- у структурі власності юридичної особи, складеній за формою та змістом, визначеними відповідно до українського законодавства, та здійсненому розрахунку частки власності у статутному (складеному) капіталі для встановлення ознак вирішального впливу на діяльність юридичної особи.

З'ясування даних, що дають змогу встановити кінцевих бенефціарних власників, та ознаки непрямого вирішального впливу на діяльність юридичної особи може здійснюватися за допомогою інформації, зокрема, яка міститься:

- у внутрішніх (локальних) документах юридичної особи, які регламентують порядок її створення та діяльності, положеннях про органи управління юридичної особи;
- у протоколах засідань органів управління юридичної особи, а саме установчих/загальних зборів засновників/учасників/акціонерів/членів, рішеннях одноосібних/колегіальних органів (наказах, розпорядженнях, рішеннях);
- у корпоративному договорі, за яким учасники товариства зобов'язуються реалізовувати свої права та повноваження певним чином або утримуватися від їхньої реалізації;
- у письмових угодах про здійснення від імені юридичної або фізичної особи правочинів з управління майновими/немайновими правами, набуття/припинення майнових/немайнових прав юридичної чи фізичної особи та в документах про стан їх виконання;
- в обліково-статистичній (адміністративній), фінансовій та податковій звітності, що її веде та розкриває юридична особа відповідно до вимог законодавства, в аудиторських звітах, результатах перевірок фінансово-господарської діяльності;
- у відкритих інформаційних системах, реєстрах і базах даних органів

державної влади, органів суспільного нагляду, засобах масової інформації, соціальних мережах, інших відкритих джерелах й інформації, яка міститься у публічному доступі, в іноземних державних реєстрах, які забезпечують збирання, накопичення та облік інформації про юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадські формування;

- у поясненнях посадових осіб, засновників/учасників/акціонерів/членів юридичної особи, інших документах, що підтверджують можливість вирішального впливу на діяльність української юридичної особи, наданих самостійно або на запит юридичної особи;
- у зверненнях (листах, повідомленнях), які надійшли від фізичних або юридичних осіб, державних, судових, правоохоронних або розвідувальних органів, щодо діяльності юридичної особи;
- у документах, що підтверджують державну реєстрацію актів цивільного стану (свідоцтві або витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про народження, шлюб, розірвання шлюбу, зміну імені, смерть);
- у документах, що підтверджують громадянство (підданство) особи, реєстрацію іноземної юридичної особи у країні її місцезнаходження (витяг із торговельного, банківського, судового реєстру тощо), – у разі утворення юридичної особи, засновником (засновниками) якої є іноземна юридична особа, або в разі змін, пов'язаних із входженням до складу засновників юридичної особи іноземної юридичної особи, якщо засновником юридичної особи в Україні є юридична особа-нерезидент.

Також важливим є те, що Методологія встановлює, зокрема, особливості визначення КБВ у:

неприбуткових організаціях

Під час визначення КБВ неприбуткової організації – юридичної особи – досліджується інформація на наявність ознак прямого або непрямого (через пов'язаних фізичних або юридичних осіб) вирішального впливу фізичної особи на діяльність такої неприбуткової організації шляхом реалізації права контролю, користування або розпорядження всіма активами чи їхньою часткою, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування органів управління, а також вчинення правочинів, прийняття обов'язкових до виконання рішень, що мають вирішальний вплив на діяльність неприбуткової організації.

Інша стаття за темою: Благодійна організація та громадське об'єднання в Україні

партнерстві, створеному відповідно до законодавства іноземної юрисдикції

Визначення КБВ партнерства, утвореного за законодавством іноземної юрисдикції, здійснюється з урахуванням виду партнерства (повне партнерство, обмежене партнерство або партнерство з обмеженою відповідальністю), особливостей його утворення та провадження діяльності, умов договору між партнерами.

У повному партнерстві (general partnership) досліджується інформація на наявність ознак вирішального впливу щодо всіх партнерів, які несуть необмежену майнову відповідальність за зобов'язаннями партнерства та беруть участь в управлінні діяльністю партнерства.

В обмеженому партнерстві (limited partnership) досліджується інформація на наявність ознак вирішального впливу щодо кожного повного партнера, який несе необмежену майнову відповідальність за зобов'язаннями партнерства та здійснює управління діяльністю партнерства. За загальним правилом партнери з обмеженою відповідальністю (limited partners) в обмеженому партнерстві не беруть участі в управлінні діяльністю партнерства, проте потрібно встановити, чи в діяльності таких партнерів наявні ознаки непрямого вирішального впливу на діяльність партнерства всупереч вимогам закону або договору, які регулюються діяльністю партнерства.

Якщо партнер повного партнерства або повний партнер обмеженого партнерства є юридичною особою, встановлюються кінцеві бенефіціарні власники такого партнера.

У партнерстві з обмеженою відповідальністю (limited liability partnership) досліджується інформація на наявність ознак вирішального впливу щодо всіх партнерів, зокрема щодо можливості партнера брати участь у здійсненні управління діяльністю партнерства з обмеженою відповідальністю.

Щодо партнерства додатково досліджується інформація про будь-яких інших фізичних осіб, які здійснюють непрямий вирішальний вплив на діяльність партнерства (зокрема через ланцюг контролю/володіння).